

Commissie Zorgvuldig Bestuur

CZB/V/KSO/2008/190

BETREFT: Secundair onderwijs : reclame voor VAB-rijscholen in de schoolagenda.

1 PROCEDURE

1.1 Ontvangst: 16.10.2007

1.2 Verzoeker

Ouder van een leerling.

1.3 Betrokken school

Een school.

1.4 CZB

Het secretariaat van de Commissie zorgvuldig bestuur ontvangt op 16 oktober 2007 bij e-mail de vraag van de vragende partij. Bij e-mail van 23 oktober 2007 bezorgt het secretariaat toelichting bij de reglementering en stelt dat, onder verwijzing naar de website van de Commissie, verzoeker altijd klacht kan indienen bij de Commissie. Bij e-mail van 14 november 2007 deelt verzoeker mee dat hij formeel klacht wil indienen tegen het plaatsen van reclameboodschappen in de schoolagenda's. Bij e-mail en brief van 11 december 2007 worden de vragende en de verwerende partijen uitgenodigd voor de zitting van 28 januari 2008.

2 STANDPUNTEN VRAGENDE PARTIJ:

In de schoolagenda's van het hoger secundair in het St-Jozef Klein Seminarie van Sint-Niklaas staat op verschillende bladzijden (onderaan waar de ouders moeten tekenen) een reclametekst van VAB-rijscholen, dat toch een zuiver commercieel bedrijf is. Volgens de vraagsteller kan dit niet en is dat ongepast omdat de school hiermee haar neutraliteit verliest. Hij verwijst nog naar de actie van de Vlaamse Minister van Mobiliteit rijbewijs@school waar de meewerkende rijscholen een convenant dienen te tekenen waarin zij verklaren geen enkele vorm van reclame in de betreffende school te zullen voeren. Hij vraagt zich af welke reclameslogans hem nog te wachten staan.

3 STANDPUNTEN VERWERENDE PARTIJ

De vertegenwoordiger van verwerende partij legt ter zitting twee schoolagenda's (één A4 en één A5 formaat) neer waarin de geviseerde reclameboodschap voorkomt. Die reclameboodschap luidt als volgt: SURF NAAR VABRIJSCHOOL EN OEFEN GRATIS JE

THEORETISCH RIJEXAMEN. Die boodschap komt in het A5 formaat drie en in het A4 formaat vier keer voor.

De vertegenwoordiger stelt nog dat de schoolagenda's uitgegeven werden door uitgeverij LICAP en dit in samenwerking met zijn onderwijskoepel.

4 ZITTING COMMISSIE

4.1 Datum en uur: 28 januari 2008, 12.15 uur.

4.2 Kamer

Kamer bevoegd voor secundair onderwijs, deeltijds kunstonderwijs, volwassenenonderwijs, centra voor leerlingenbegeleiding

4.3 Commissieleden

De Commissie is in overeenstemming met artikel V. 22 van het decreet van 13 juli 2001 betreffende het onderwijs-XIII-Mozaïek en artikel 1 tot en met artikel 3 van het ministerieel besluit van 28 november 2007 betreffende de samenstelling van de Commissie Zorgvuldig Bestuur als volgt geldig samengesteld:

De heer Raf Verstegen, voorzitter;

Walter Cools, Hilde Timmermans, Etienne Becuwe, Jean Dujardin, leden.

4.4 Aanwezige betrokkenen, getuigen, deskundigen, raadslieden

Voor de school: VVKSO (Vlaams Verbond van het Katholiek Secundair Onderwijs)

5 ADVIES VAN DE COMMISSIE

5.1 Regelgeving

* 13 juli 2001 - Decreet betreffende het onderwijs-XIII-Mozaïek

Art.V.11. Een schoolbestuur kan handelsactiviteiten verrichten, voor zover deze geen daden van koophandel zijn en voor zover ze verenigbaar zijn met haar onderwijsopdracht.

Art. V.12. Een schoolbestuur dat sponsoring of reclame toelaat, moet een aantal principes in acht nemen. Een schoolbestuur moet erover waken dat:

1° de door het schoolbestuur verstrekte leermiddelen vrij blijven van reclame;

2° activiteiten vrij blijven van reclame, behoudens indien de reclame louter attendeert op het feit dat de activiteit of een gedeelte van de activiteit ingericht werd door middel van een gift, een schenking of een prestatie om niet of verricht onder reële prijs door een bij name genoemde natuurlijke persoon, rechtspersoon of feitelijke vereniging;

3° sponsoring en reclame kennelijk niet onverenigbaar zijn met de pedagogische en onderwijskundige taken en doelstellingen van de school;

4° sponsoring en reclame de objectiviteit, de geloofwaardigheid, de betrouwbaarheid en onafhankelijkheid van de school niet in het gedrang brengen.

5.2 Stemming

De Commissie heeft na beraadslaging en met eenparigheid van stemmen de volgende conclusies opgesteld inzake bevoegdheid en advies.

5.3 Bevoegdheid en ontvankelijkheid

5.3.1 De Commissie is van oordeel dat zij bevoegd is, rekening houdende met de aangehaalde feiten en de geldende regelgeving.

5.3.2 De verzoeker schrijft in zijn e-mail van 14 november 2007 dat hij formeel klacht indient tegen het plaatsen van reclameboodschappen in de schoolagenda. In art. V.28 van het Onderwijsdecreet XIII van 13 juli 2001 is evenwel bepaald dat een klacht bij aangetekend schrijven moet worden ingediend. De Commissie behandelt het verzoek daarom als een vraag om advies.

5.4 Advies

Reclameboodschappen bij leermiddelen.

Met reclame wordt bedoeld elke mededeling in gelijk welke vorm in verband met handel, bedrijf, ambacht of beroep teneinde de afzet van goederen en diensten te bevorderen. Het doel van reclameboodschappen is behoud en/of verhogen van omzet of winst.

De Commissie wijst op de onderwijsregelgeving inzake reclameboodschappen: schoolbesturen zijn verplicht om de leermiddelen vrij te houden van teksten en beelden voor reclame. Het standpunt is dat met leermiddelen datgene is bedoeld wat in het noodzakelijke onderwijsprogramma in ruime zin gebruikt wordt bij het leren: leerboeken, geografische kaarten, tijdschriften, agenda's, foto's, folders, brochures e.a. en het didactisch materiaal zoals o.a. film, computer, video, audio e.a. Er kan geen twijfel bestaan over het standpunt dat de agenda, die een instrument voor constante sturing en begeleiding van het leerproces is dat de leerlingen voortdurend moeten gebruiken, als een leermiddel moet worden beschouwd.

Elke reclameboodschap (tekst, foto) bij leermiddelen in het noodzakelijke onderwijsprogramma die bepaalde bedrijven, producten of merken rechtstreeks of onrechtstreeks onder de aandacht brengt is in strijd met het decretaal verbod betreffende reclame. In casu worden de leerlingen aangespoord om gebruik te maken van een dienst van een commerciële instelling. Dit kan niet louter als een sponsorvermelding worden beschouwd, zoals de vertegenwoordiger van de school het voorstelt. Het gebruik van deze dienst is weliswaar gratis, maar dat belet niet dat de leerlingen naar een welbepaald bedrijf worden georiënteerd. De bedoeling is duidelijk de naambekendheid van het bedrijf te verhogen, wat als reclame moet worden beschouwd. Het repetitieve karakter van de vermelding kan deze interpretatie alleen maar bevestigen.

De Commissie zorgvuldig bestuur is van oordeel dat de school zich niet kan verschuilen achter het feit dat de agenda's werden uitgegeven in samenwerking met een onderwijskoepel en dat de school in deze de eindverantwoordelijkheid heeft.

De Commissie komt tot volgend advies.

Het (herhaald) doorverwijzen naar de diensten van een commerciële firma moet worden beschouwd als reclame. Door het gebruik van een agenda waarin deze verwijzingen zijn opgenomen overtreedt de school het verbod van reclame in de leermiddelen.

De Commissie aanvaardt wel dat de agenda's tot het einde van dit schooljaar verder worden gebruikt.

Brussel, 28 januari 2008

Marleen Broucke
Secretaris

Raf Verstegen
Voorzitter